

Visto o expediente RSCTG 201/2026, a instrutora do procedemento formula a seguinte proposta de resolución para a súa aprobación, se procede, pola Comisión da Transparencia.

Asunto: Reclamación en materia de acceso á información pública

Expediente: RSCTG 201/2026

Interesado:

Organismo: Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude

ANTECEDENTES

Primeiro. O 3.4.2026, en representación de, interpuxo ante a Comisión da Transparencia de Galicia, ao abeiro do artigo 28 da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno, unha reclamación contra a Resolución da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural do 24.2.2026, pola que se estimou a solicitude de acceso presentada o 19.1.2026 pola

Segundo. O 20.4.2026 a Comisión da Transparencia solicitou da Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude a remisión do expediente administrativo ao que deu lugar a solicitude do 19.1.2026 e a emisión dun informe sobre a reclamación presentada.

O 13.5.2026 tivo entrada nesta Comisión unha copia do expediente ao que deu lugar a solicitude de acceso do 19.1.2026 e un informe da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural do 24.4.2026 sobre a reclamación presentada.

Terceiro. O 10.6.2026 deuse traslado á da reclamación presentada por e da documentación remitida a esta Comisión pola Dirección Xeral do Patrimonio Cultural, co fin de que puidese formular as alegacións que estimase pertinentes na defensa dos seus dereitos.

Non consta a presentación de alegacións.

FUNDAMENTOS XURÍDICOS

Primeiro. Competencia e normativa

O artigo 24.1 da Lei 19/2013, do 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno (en diante, LTAIP), de carácter básico na súa práctica totalidade, establece que contra toda resolución expresa ou presunta en materia de acceso á información, poderá interpoñerse unha reclamación ante o Consejo de Transparencia y Buen Gobierno, con carácter potestativo e con carácter previo á súa impugnación en vía contencioso-administrativa.

A disposición adicional cuarta da LTAIP establece que a resolución da reclamación prevista no artigo 24 corresponderá, nos supostos de resolucións ditadas polas Administracións das Comunidades autónomas e o seu sector público, e polas entidades locais comprendidas no seu ámbito territorial, ao órgano independente que determinen as Comunidades Autónomas.

Pola súa banda, o artigo 28 da Lei 1/2016, do 18 de xaneiro, de transparencia e bo goberno (en diante, LTBG), establece que contra toda resolución expresa ou presunta en materia de acceso á información pública, poderá interpoñerse unha reclamación ante a Comisión da Transparencia, correspondendo a este órgano a súa resolución, de acordo co disposto no artigo 33 da mesma lei.

Segundo. Procedemento aplicable

O artigo 28.3 da citada LTBG establece que o procedemento de reclamación se axustará ao previsto nos números 2, 3, e 4 do artigo 24 da LTAIP.

Neste punto é importante considerar que o artigo 23.1 da LTAIP establece que as reclamacións en materia de acceso á información pública terán a consideración de substitutivas dos recursos administrativos, para os efectos do disposto no vixente artigo 112.2 da Lei 39/2015, do 1 de outubro, do procedemento administrativo común das administracións públicas (en diante, LPAC). Segundo este artigo 112.2 da LPAC:

“As leis poderán substituír o recurso de alzada, en supostos ou ámbitos sectoriais determinados, e cando a especificidade da materia así o xustifique, por outros procedementos de impugnación, reclamación, conciliación, mediación e arbitraje, ante órganos colexiados ou Comisións específicas non sometidas a instrucións xerárquicas, con respecto aos principios, garantías e prazos que a presente Lei recoñece ás persoas e aos interesados en todo procedemento administrativo”.

A configuración legal das reclamacións en materia de acceso á información pública coma un recurso substitutivo do recurso de alzada, de carácter potestativo, así coma o teor do artigo 112.2 *in fine* da LPAC, determinan xa a aplicación das previsións da LPAC en materia de recursos administrativos ao procedemento destas reclamacións. Así se establece, de feito, no artigo 24.3 da LTAIP, segundo o cal *“A tramitación da reclamación axustarase ao disposto en materia de recursos na Lei 30/1992, de 26 de novembro, de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común”*¹.

Terceiro. Prazo para a interposición da reclamación

O artigo 24.2 da LTAIP prevé como *“A reclamación interporase no prazo dun mes a contar desde o día seguinte ao da notificación do acto impugnado ou desde o día seguinte a aquel en que se produzan os efectos do silencio administrativo”*,

¹ A referencia á Lei 30/1992, do 26 de novembro, do réxime xurídico das administracións públicas e do procedemento administrativo común, hoxe derogada, debe entenderse realizada á LPAC.

debedo considerarse neste punto que, dacordo co artigo 20.4 da mesma lei, para o caso de falta de resolución das solicitudes en prazo, estas entenderanse desestimadas.

Pois ben, as previsións do artigo 24.2 da LTAIP entenderanse moduladas, no que atinxe ao prazo para a interposición das reclamacións nos supostos de desestimación presunta da solicitude, polo previsto no artigo 122.1 da LPAC que, ao regular o prazo para a interposición do recurso de alzada, establece que *“Se o acto non fora expreso o solicitante e outros posibles interesados poderán interpoñer recurso de alzada en calquera momento a partir do día seguinte a aquel en que, dacordo coa súa normativa específica, se produzan os efectos do silencio administrativo”*. Respecto á inexistencia dun prazo preclusivo para reclamar contra as desestimacións presuntas en materia de acceso, tamén se pronunciou o Consejo de Transparencia y Buen Gobierno no Criterio interpretativo 1/2016, do 17 de febreiro.

Segundo resulta da documentación que consta no expediente, a Resolución da Dirección Xeral do Patrimonio do 24.2.2026, pola que se estimou a solicitude de acceso presentada o 19.1.2026 pola, foi notificada a o 5.3.2026, polo que a interposición da reclamación o 3.4.2026 debe entenderse realizada en prazo.

Cuarto. O dereito de acceso á información pública

A Constitución española establece no seu artigo 105 b) que a lei regulará o acceso dos cidadáns aos arquivos e rexistros administrativos, salvo no que afecte á seguridade e defensa do Estado, a averiguación dos delitos e a intimidade das persoas.

A este respecto a Sentenza do Tribunal Constitucional 164/2021, do 4 de outubro, indicou como este precepto non recolle unicamente un principio reitor da actuación das Administracións públicas, senón un auténtico dereito público subxectivo exercitable fronte a aquelas. Sinalou así a precitada sentenza:

«El art. 105 b) CE, encuadrado en el título IV, "Del Gobierno y de la Administración", incorpora un principio objetivo rector de la actuación de las administraciones públicas (art. 103.1 CE), derivado de exigencias de democracia y transparencia, así como un derecho subjetivo de las personas, ejercitable frente a las administraciones, con sujetos, objeto y límites definidos en el propio precepto constitucional, que fue desarrollado inicialmente en los arts. 35 h) y 37 de la Ley 30/1992, de 26 de noviembre, de régimen jurídico de las administraciones públicas y del procedimiento administrativo común , y actualmente en la Ley 19/2013, de 9 de diciembre, de transparencia, acceso a la información pública y buen gobierno.

(...)

A la vista de lo expuesto, debe señalarse que el acceso a la información integra el contenido de un derecho público subjetivo ejercitable frente a la administración que, no siendo absoluto, solo puede ser limitado por motivos predeterminados en la ley, en virtud de una previa ponderación de los intereses en juego. De este modo, la posibilidad de limitar el acceso a la información no constituye una potestad discrecional de la administración».

No mesmo sentido pronunciouse o Tribunal Supremo nas Sentenzas do 7.2.2023, rec. 8005/2021, e do 21.4.2023, rec. 350/2022, salientando tamén este Tribunal nas Sentenzas do 29.5.2024, rec. 1262/2023, e do 11.9.2025, rec. 7878/2024, a estreita relación do dereito de acceso á información pública coa transparencia na actuación administrativa e o principio de boa administración recollido no artigo 41 da Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea.

Tratándose, xa que logo, dun auténtico dereito subxectivo da cidadanía fronte ás Administracións públicas, o artigo 13 d) da LPAC recolleu, coma un dereito das

persoas nas súas relacións con elas, *“o dereito de acceso á información pública, arquivos e rexistros, dacordo co previsto na Lei 19/2013, de 9 de decembro, de transparencia, acceso á información pública e bo goberno e o resto do ordenamento xurídico”*.

Como sinala a exposición de motivos da LTAIP, o acceso á información pública debe ser un dos eixos fundamentais da acción política pois *“só cando a acción dos responsables públicos se somete a escrutinio, cando os cidadáns poden coñecer cómo se toman as decisións que lles afectan, cómo se manexan os fondos públicos ou baixo qué criterios actúan as nosas institucións poderemos falar do inicio dun proceso no que os poderes públicos comezan a responder a unha sociedade que é crítica, esixente e que demanda participación dos poderes públicos”*.

Neste sentido o dereito de acceso á información pública vén atribuído a todas as persoas (artigos 12 da LTAIP e 24.1 da LTBG), sen que estas teñan a obriga de motivar a súa solicitude de acceso á información (artigos 17.3 da LTAIP e 26.4 da LTBG).

E, respecto do que ha de entenderse por *“información pública”* o artigo 24.1 da LTBG, seguindo o disposto no artigo 13 da LTAIP, a define coma os contidos ou documentos, calquera que sexa o seu formato ou soporte, que obren en poder dalgún dos suxeitos incluídos no ámbito de aplicación da presente lei e que foran elaborados ou adquiridos no exercicio das súas funcións, engadindo que tamén considerárase información pública a producida polas entidades que presten servizos públicos ou exerzan potestades administrativas, nos termos contemplados no artigo 4 da lei.

Deste xeito, a normativa de transparencia delimita o ámbito material do dereito a partir dun concepto amplo de información, que abrangue tanto documentos coma contidos específicos e se estende a todo tipo de *“formato ou soporte”*. Ao mesmo tempo, acouta o seu alcance, esixindo a concorrencia de dous requisitos que determinan a natureza *“pública”* da información, cales son: a) que se atope *“en poder”* dalgún dos suxeitos obrigados, e b) que fose elaborada ou obtida *“no exercicio das súas funcións”*.

A amplitude no recoñecemento legal do dereito de acceso foi recoñecida na Sentenza do Tribunal Supremo do 16.10.2017, rec. 75/2017, segundo a cal:

“en la Ley 19/2013 queda reconocido el derecho de acceso a la información pública como un auténtico derecho público subjetivo, al establecer que " Todas las personas tienen derecho a acceder a la información pública, en los términos previstos en el artículo 105.b) de la Constitución Española , desarrollados por esta Ley " (artículo 12); que la Exposición de Motivos de la Ley configura de forma amplia ese derecho de acceso a la información pública, del que son titulares todas las personas, y que podrá ejercerse sin necesidad de motivar la solicitud; que este derecho solamente se verá limitado en aquellos casos en que así sea necesario por la propia naturaleza de la información derivado de lo dispuesto en la Constitución Española- o por su entrada en conflicto con otros intereses protegidos; y, en fin, que, en todo caso, los límites previstos se aplicarán atendiendo a un test de daño (del interés que se salvaguarda con el límite) y de interés público en la divulgación (que en el caso concreto no prevalezca el interés público en la divulgación de la información) y de forma proporcionada y limitada por su objeto y finalidad”.

Quinto. Análise do expediente

O exame do expediente esixe partir de que o 9.5.2025 a presentou ante a Dirección Xeral do Patrimonio Cultural unha denuncia respecto da execución material de movementos de terras, presuntamente non autorizados, dentro da delimitación protexida do Camiño de Santiago do Norte, Camiño da

Costa e da zona de protección do Castro da Trindade, na contorna do Monte da Trindade.

O 19.1.2026 a mencionada Asociación presentou ante a Dirección Xeral do Patrimonio Cultural unha solicitude de acceso á documentación relativa á súa denuncia do 9.5.2025 e á súa posterior tramitación. En particular, a Asociación solicitou acceso e copia a *“cualquier documento en el que conste el número de expediente (si existe) y la unidad tramitadora/responsable y, si consta, la relación/índice de documentos incorporados, diligencias y actuaciones de trámite; actas, partes o diligencias de inspección/visitas; informes técnicos emitidos, recibidos o incorporados; comunicaciones/oficios remitidos y respuestas recibidas; propuestas y acuerdos/resoluciones (archivo, inadmisión, remisión u otros) y la documentación/informes en los que se fundamenten, así como justificantes de notificación ...”*.

Á vista do contido da solicitude de acceso do 19.1.2026, o 30.1.2026 a Dirección Xeral do Patrimonio Cultural deu traslado da solicitude a, co fin de que esta puidese alegar o que estimase pertinente na defensa dos seus dereitos.

Tal e como consta no expediente remitido a esta Comisión, o 20.2.2026 formulou alegacións nas que manifestou a súa oposición ao acceso á información pública solicitada, ao entender que a, pola mera circunstancia de ter presentado unha denuncia, non tiña a condición de interesada no procedemento. Así mesmo a mercantil invocou a concorrencia do límite ao acceso previsto no artigo 14.1 e) da LTAIP (cita, por erro, o artigo 4.1 e) da mesma lei), ao terse iniciado un procedemento sancionador polos feitos obxecto da denuncia do 9.5.2025 e, así mesmo, existir actuacións penais en curso polos mesmos feitos.

Á vista destas alegacións, a Dirección Xeral do Patrimonio Cultural ditou a Resolución do 24.2.2026, notificada á agora reclamante o 5.3.2026, pola que se lle concedía á o acceso á información solicitada; en concreto, ao expediente de dilixencias de investigación VI – LC- 014.25. O dereito de acceso se concedeu con base na seguinte argumentación:

- a) A non solicitou o acceso ao expediente na súa condición de interesada tras a interposición dunha denuncia, senón ao abeiro da LTAIP, norma esta última que non condiciona o dereito de acceso á existencia dun interese lexítimo.
- b) A Sentenza do Tribunal Supremo do 4.5.2023, rec. 547/2023, interpretou os artigos 14.2 e 15.1 da LTAIP no sentido de que o límite de acceso á información pública relacionado coas sancións administrativas que non comporten a amonestación pública ao infractor, só se refire ás persoas físicas, non ás persoas xurídicas.
- c) Malia que a entidade recorrente aludiu no seu escrito de alegacións do 20.2.2026 á existencia de actuacións penais, que manifestou acreditar coa achega de documentación, non chegou a probar a realidade de tales actuacións, sen que á Administración tampouco lle consten.

Fronte a esta Resolución da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural do 24.2.2026 presentou a entidade a reclamación que agora nos ocupa, sustentando a súa oposición á antedita resolución nas seguintes circunstancias:

- a) Que no trámite de audiencia concedido no procedemento derivado da solicitude de acceso non se lle chegou a facilitar á entidade reclamante a

identidade do solicitante, nin tampouco a informar se este tiña a condición de interesado.

- b) A concorrencia do límite previsto no artigo 14.1 e) da LTAIP, relativo ás solicitudes de acceso que poidan prexudicar á investigación e sanción dos ilícitos penais, por canto a información á que solicitou acceder a se refire a feitos respecto dos cales existe unha investigación penal en curso tras a interposición dunha denuncia pola Fiscalía, extremo este último que a entidade recorrente acredita documentalmente.

Centrada a cuestión nestes termos, cómpre entrar a analizar, xa que logo, as cuestións formuladas na reclamación do 3.4.2026.

Deste xeito, respecto á alegación consonte coa cal no trámite de audiencia concedido no procedemento derivado da solicitude de acceso do 19.1.2026 non se lle chegou a facilitar á entidade reclamante a identidade do solicitante nin a informar se este tiña a condición de interesado, é preciso sinalar que no expediente remitido pola Consellería consta como o 30.1.2026 se lle concedeu a, ao abeiro do disposto no artigo 19.3 da LTAIP, un trámite de audiencia co fin de que alegase o que estimase pertinente na defensa dos seus dereitos respecto da solicitude de acceso presentada o 19.1.2026.

Na comunicación do mencionado trámite, contra o indicado pola recorrente, se fixo expresa mención á entidade solicitante (a) e ao obxecto da súa solicitude.

Ademais, ha de salientarse que, dos termos da reclamación presentada o 3.4.2026, na que alude á notificación dun trámite de audiencia o 19.5.2025 (previo, xa que logo, á solicitude de acceso do 19.1.2026), se desprende que a entidade reclamante mestura datos relativos a dous

procedementos distintos en materia de acceso á información pública, por canto o mencionado trámite de audiencia do 19.5.2025 non se refería ao procedemento derivado da solicitude de acceso do 19.1.2026 presentada pola, senón ao procedemento tramitado pola Consellería tras a solicitude de acceso presentada o 6.5.2025 por unha asociación ecoloxista.

Por outra banda, tampouco pode ter unha favorable acollida o reproche da entidade reclamante segundo o cal non foi informada sobre se a tiña a condición de interesada, ou non, no procedemento, nin tampouco do título xurídico en virtude do cal se solicitaba o acceso. E isto porque, no trámite de audiencia concedido a, se aludía claramente á existencia dunha solicitude de acceso á información pública e á LTAIP e LTBG.

Neste sentido o réxime xurídico do dereito de acceso contido nunha e noutra lei non condiciona o recoñecemento do dereito á circunstancia de que o solicitante da información teña a condición de interesado no procedemento e, así, o artigo 12 da LTAIP establece que “*todas as persoas*” teñen dereito a acceder á información pública, se ben coas limitacións previstas naquela normativa.

Precisamente, a derradeira alegación da entidade recorrente apunta á concorrencia no caso do límite ao acceso previsto no artigo 14.1 e) da LTAIP (cita, por erro, o artigo 4.1 e), segundo o cal o dereito poderá ser limitado cando o acceso supoña un prexuízo para a “*prevención, investigación e sanción dos ilícitos penais, administrativos e disciplinarios*”.

Pois ben, respecto da concorrencia deste límite, o informe da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural do 24.4.2026, na mesma liña da Resolución do 24.2.2026, argumentou como a Sentenza do Tribunal Supremo do 4.5.2023, rec. 547/2023, interpretou os artigos 14.2 e 15.1 da LTAIP no sentido de que o límite de acceso á información pública relacionado coas sancións administrativas que non

comporten a amonestación pública ao infractor só se refire ás persoas físicas, non ás persoas xurídicas.

Agora ben, a doutrina xurisprudencial invocada pola Consellería non se refire á interpretación do artigo 14.1 e) da LTAIP, senón á do artigo 15.1 da mesma lei cando sinala que *“Se a información inclúise datos persoais que fagan referencia á orixe racial, á saúde ou á vida sexual, inclúise datos xenéticos ou biométricos ou contivera datos relativos á comisión de infraccións penais ou administrativas que no comportasen a amonestación pública ao infractor, o acceso só se poderá autorizar no caso de que se conte co consentimento expreso do afectado ou si aquel estivera amparado por unha norma con rango de lei”*, precepto este que cun contido disímil ao recollido no artigo 14.1 e) da LTAIP.

E isto porque, mentres o artigo 15.1 da LTAIP contén unha salvagarda ao dereito de acceso dende a perspectiva da protección dos datos de carácter persoal da persoa (física) afectada, o artigo 14.1 e) da LTAIP recolle un límite ao acceso co fin de salvagardar a prevención, investigación e sanción dos ilícitos penais, administrativos e disciplinarios. Trátase, en definitiva e como sinalou a Resolución 1362/2025, do Consejo de Transparencia y Buen Gobierno, de *“asegurar el buen fin de todos los actos de investigación practicados en la fase de instrucción de un procedimiento penal, administrativo o disciplinario”*, debendo salientarse que a Memoria xustificativa do Convenio do Consejo de Europa sobre acceso aos documentos públicos (que entrou en vigor no Estado español o 1.1.2024) refire que tal límite busca evitar que o acceso á información poida ser prexudicial para as investigacións, evitar a destrución de probas ou a sustracción dos autores de ilícitos da acción da xustiza.

Neste estado de cousas é obrigado recoñecer que a Dirección Xeral do Patrimonio Cultural alude á existencia dun procedemento sancionador en curso

así como ao feito de era descoñecedora, cando ditou Resolución do 24.2.2026, da existencia de actuacións penais polos feitos, dado que, se ben nas alegacións formuladas o 20.2.2026 a entidade recorrente aludía xa a aquelas, non chegou a acreditar tal existencia documentalmente. Polo tanto, non foi ata a interposición da reclamación do 3.4.2026 cando a Consellería tivo coñecemento das actuacións penais seguidas no Tribunal de Instancia Sección Civil y de Instrución núm. 2 de Mondoñedo.

A Consellería, malia a existencia dun procedemento sancionador en curso segundo refire o informe da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural do 24.2.2026, non apreciou nin na Resolución do 24.2.2026 nin no informe do 24.4.2026, a concorrencia do límite previsto no artigo 14.1 e) da LTAIP, debendo entenderse, xa que logo, que, ao seu xuízo, o acceso solicitado non afecta á investigación e sanción do presunto ilícito administrativo. Tampouco a entidade recorrente fai ningún tipo de consideración ao respecto, partindo, moi probablemente, da obrigada suspensión do procedemento sancionador por mor das actuacións penais en curso (artigo 77.4 da LPAC).

Pola contra, si invocou o límite previsto no artigo 14.1 e) da LTAIP por mor da existencia de actuacións penais polos feitos relacionados coa información pública solicitada, circunstancia que, como xa se indicou, acreditou na súa reclamación do 3.4.2026.

É certo que a entidade reclamante non se esforzou na argumentación de por que o acceso á información solicitada podía afectar ás actuacións penais que se están a seguir contra ela, mais tamén o é que a circunstancia de que a información solicitada se refira exactamente aos feitos obxecto de investigación penal permite deducir sen dificultade que a revelación do seu contido, máis na fase inicial na que se atopan as actuacións, pode afectar á investigación dos presuntos ilícitos.

En conclusión, a criterio desta Comisión, procede a aplicación do límite ao dereito de acceso previsto no artigo 14.1 e) da LTAIP e, en consecuencia, a estimación da reclamación presentada.

En base aos feitos e fundamentos xurídicos anteriormente expresados, a Comisión da Transparencia, por unanimidade dos seus membros,

A C O R D A

Único: Estimar, nos termos expostos no corpo desta resolución, a reclamación presentada por, contra a Resolución da Dirección Xeral do Patrimonio Cultural do 24.2.2026, pola que se estimou a solicitude de acceso formulada o 19.1.2026 pola

Contra esta resolución que pon fin á vía administrativa unicamente cabe, en caso de desconformidade, interpoñer recurso contencioso-administrativo no prazo de dous meses, contados dende o día seguinte ao da notificación desta resolución, ante a Sala do Contencioso – Administrativo do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia, de conformidade co previsto no artigo 10 da Lei 29/1998, do 13 de xullo, reguladora da xurisdición contencioso-administrativa.

Santiago de Compostela, na data da sinatura.

Andrés Lago Louro

Presidente da Comisión da Transparencia